

אימתי קאתי מר, לכשיפוצו מעיינותיך חוצה (אגרת הבעש"ט)

אוצר פניני החסידות

מאמרים נבחרים משכיות חמדה ושמועות נאות
ככתבם וכלשונם של רבותינו הקדושים
מאורי החסידות וגאוני הדורות
המכוונים ומרוממים את האדם לעולמות נעלים
מנוקד ומפוסק

הננסת ספר תורה

בהוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר שמחה" נהריה
מכון "אור לישרים" ירושלים

יודעת כי אני ה' מושיעך ומוצרך אביר יעקב (ישעיה ס"ט)

מילדי אביר יעקב משם רועה אבן ישראל (בראשית מט"ז)

מדהורת קרו מללי ברכה

מכון אור לישרים

ירושלים - נהריה

אוצר פניני החסידות

הואיל ומושקע במהדורה זו הון רב ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה ולהבדיל ע"פ הזכויות בכל המדינות, אנו אוסרים בכל תוקף כל הדפסה צילום והעתקה כולל העתקה חלקית או אחסנה במחשב או מאגר כל שהוא כל חלק מהספר, וכן אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר הנדפס ובהוספות. הספר נמכר רק על מנת שלא יעשה בו שימוש שלא כדין. ושארית ישראל לא יעשו עולה.

©
כל הזכויות שמורות

לישיבת אביר יעקב
אור מאיר שמחה נהריה
רח' אביר יעקב 27
נהריה

עימוד: ש"ס

נסדר ע"י ממלכת התורה "עוז והדר"
בנשיאות הגאון הצדיק רבי יהושע לייפער שליט"א
אב"ד "באר משה" מאנסי

נדפס בארץ ישראל
על נייר חו"ל
שאין בו חשש חילול שבת

Printed in E. Israel

הפצה והזמנות: 'היכלי תורה'

באירופה:
tel. 44-191-430-0333
fax. 44-191-430-0555

בארצה"ב:
tel. (718) 437-0054
fax. (718) 437-3514

בארץ ישראל:
טל: 02-9924603
פקס: 03-5435884

הארות והערות יתקבלו בברכה
מכון אור לישראל
רח' יוסף חכמי 30 ירושלים
פקס: 03-5423180

כתיבת ספר תורה

יש להשתדל מאד בקיום המצוה הראשונה והאחרונה שבתורה

עוד קבלתי, שישתדל מאד בקיום המצוה הראשונה והאחרונה שבתורה דהיינו הראשונה היא מצות פריה ורביה בקדושה, והאחרונה היא כתיבת ספר תורה, דמקבל הדבר ביד חכמי ישראל בישיב לאדם איזה מניעה בלמוד איזה ספר לגמרי על פן מצד ההכרח הוא רק מתחיל ומסיים ויחשב לפני הבורא פאלו למד הכל, על פן המנהג הנזהג בכל תפוצות ישראל בליל מתן תורתנו להתחיל ולסיים מכל ספרי התנ"ך ומשייתא סדרי משנה, בכדי שיחשב לפני הקב"ה פאלו למד כל התורה כלה בכתב ובעל פה, ואם פן לפי זה הוא הדין בגדון דידן פיון שמקיים המצוות שהן התחלות התורה וסופה, יחשב המעט לפי הבורא פאלו קיים הכל מחמת שאין המניעה ממנו:

(דרד פקודת, הקדמה ג אות ד)

כמה שוטרים ושוטרים הסוככים ומשגיחים על כל פסיעה של בני אדם ושומר נפשו ירחק מהם, אך איש אחד ירא את המלך ומצוותיו ושומר פקודיו לקח לו אחד מהסוככים הנ"ל והושיבו בביתו לדור עמו בכפיפה אחת כדי שישגיח עליו ועל כל דרכיו שלא יבוא חס ושלום לעבר אחת ממצוות המלך. והנמשל פי הרמב"ם פתב (סוף הל' ס"ח) שצריך לנהג כבוד ויראה בספר תורה פי היא העדות לכל באי עולם, עין שם במתק לשונו, ואם פן כל שאפלו רק קונה ספר תורה מן השוק ומביאו בביתו אי לא היה חרד לדבר ה' ודעתו לחלל שבתות מה לו להביא בכחלי ביתו 'מחלליה מות יומת' (שמות לא יד), והרוצה להעביר תער על בשרו מה לו לשכן באהלו 'לא תשחית פאת זקנך' (ויקרא יט כ), נמצא זהו סימן מבהק שהוא ירא ה' ולבו בוער באהבתו, והיינו פחוטף מצוה מן השוק לא לגנאי אלא לשבח, פחוטף כל מצוה ומצוה מן השוק ומביאה אל ביתו להשגיח עליו ולהעיד אם מקימו פראוי.

על ידי הפרסום בכתיבת ס"ת יהיה הדבר חקוק בלב זרעו

אך המטריח עצמו לשכר לבלר ולכתב ועושה פמבי גדול לדבר זה מוסיף על

הקונה ס"ת סימן מבהק שהוא ירא ה' ולבו בוער באהבתו

אמרו חז"ל (מנחות ל). הקונה ספר תורה פחוטף מצוה מן השוק, והפוחב מעלה עליו הפחוב פאלו קבלה מהר סיני. נראה לי לפרש על דרך משל יש למלכות

וההפכה במציאות ה' יתברך אף על פי שהוא קבלה בדינו מאבותינו מכל מקום חובה מוטלת על כל משפיל לבדק ולחקר מתוך שכלו עד מקום שיד שכלו מגעת, כמו שלמדו מפסוק (קהלת ז יא) 'טובה חכמה עם נחלה' בלי ספק טובה היא פשהיא נחלת אבות, אמנם יותר טוב 'לראי השמש' היינו הנותן עיניו ולבו לחקר מתוך הליכת גלגל היומי ולידע כי ה' הוא האלהים, כמו שכתוב (דברים ד ט) 'וידעת היום והשבת אל לבבך' פרש בעקדה פשתדע מהלך גלגל היומי אז תשיב אל לבבך כי ה' הוא האלהים. זהו שאמרו אף על פי שהניחו לו אבותיו ספר תורה, שהחכמה קבלה היא בידו, מכל מקום מצוה לכתב משלו, וכתובה זו היא החקירה שבלב כמו שכתוב (משלי א ז) 'כתבם על לוח לבך', ומצוה לכתב משלו היינו מטוב עינו ושכלו [וכו']. לפיכך נהגו לכתב כל אחד ספר תורה לעצמו או לקנותה מן השוק ולתנה לבית הכנסת ביום מתן תורה או בזמן שישא אדם אשה כי יום חתנתו נקרא גם כן יום מתן תורה כי ביום ההוא נתנה לו התורה במתנה כמו שאמרו השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה:

(עוללות אפרים מאמר קמ)

הנ"ל כי עושה מזכרת לזרע זרעו שיברו בזה היום שעשה אבינו כך וכך ויהיה יראת ה' על פניהם, ועל דרך שכתבו טעם לעגלה ערופה לעשות פרום ופמבי ועל ידי זה יברו בו בני אדם: (דרשות חת"ס לפסח תקצ"א)

מצוה לכתב משלו להראות שמקבל על עצמו מרצון לקיים את כל מצוות התורה

מצוה על כל איש מישראל שיכתב לו ספר תורה מחדש, הגם שהניחו לו אבותיו ספר תורה מכל מקום מצוה שיכתב מחדש (סנהדרין כא:), ונראה לי הטעם כדי להראות בזה שמחדש התורה על עצמו לא מפני שמסור לו מאבותיו והרגילו אותו בו, רק הוא מקבל על עצמו הספר תורה והמצוות הכתובים בו, ולכן מצוה לכתב לו ספר תורה ולא יצא במה שירש מאבותיו. והיינו כל הכותב ספר תורה כאלו קבלו מסיני, דמי שאינו משמר התורה רק מפני הרגילות, אם היה עומד לפני הר סיני בתחלת קבלתה לא היה מקבל אותה, אבל הכותב ספר תורה ומראה שמקבל על עצמו מחדש כאלו קבלו מסיני, גם שם היה מקבל התורה ברצון טוב ונפש חפצה כי היא חיו וארך ימיו כנ"ל:

(פתב סופר, לה לה)

בדברי תורה צריך להוסיף מעצמו על הידיעה מאבותיו

בתוב בעוללות אפרים דף ל"ח בא[נ]ר ש"ס דמנחות (סנהדרין כא:) אמר רבה, אף על פי שהניחו אבותיו לאדם ספר תורה מצוה לכתב משלו, שנאמר (דברים לא ט) 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת'. איתביה אביי, וכו[נ]תב לו ספר תורה לשמו, שלא יתנאה

על האדם להגיע להפכה במציאות ה' מתוך שכלו

בגמרא (סנהדרין כא:) אמר רבה אף על פי שהניחו אבותיו לאדם ספר תורה מצוה לכתב משלו שנאמר (דברים לא ט) 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת' וכו'. ונראה לפרש מאמר זה בשפכר ידוע שהידיעה

מעלת הקונה ספר תורה

במסכת מנחות (ב.) הקונה ספר תורה פחותה מצוה מן השוק. נראה לי למעלייתא נאמר, כמו חטף וברייך סוף מסכת נזיר (סו:): שהוא למעלייתא הכי נמי. כי זה הקונה אינו יוצא ידי חובתו מצות עשה וצריך על כרחו לכתב לו או שפכר קנים מצות עשה של כתיבת ספר תורה, וספר תורה זה שהוא קונה למה הוא לו, והרי אסור למכרו גם כן ואין לו שווי כסף, אם כן אינו קונהו אלא לזריוות מצוה, או שהמוכר הזה מכרו ללמוד תורה ולשא אשה וזה רוצה לסייעו לקיום מצוה שלו, או שזה המוכרו אינו הגון ומכרו שלא כדין וזה קונהו שלא יהיה בבזיון בזה אינו הגון הלז, ואם כן על כל פנים הרי הוא חוטף מצוה וזריו ונשפך:

(ד"רשות חת"ס לשבועות תקצ"ה)

מעלת ספר תורה של צבור

ל"א חמור אחד מהם' (במדבר טו טו), תרגום אונקלוס 'חמרא דחד מנהוין', וכן פרש רש"י חמור של אחד מהם, והאריך החכם היידענהיימר עין שם. יש לומר דכתב מגן אברהם (סוף סי' קנד) בשם ספר חסידים, אחד בנה בית הפנסת ולא רצה לקבל סיוע משום אדם כדי שיקרא על שמו לבד, וכלה זרעו, כי מצוה לזכות הרבים. והיינו לא חמורו של אחד מהם אבל אם היה של צבור הייתי נוטל כדי לזכותם. ואמרת בנתינת ספר תורה, מה שאמרו חז"ל בפרק חזקת (ב"ב מג.) אמר תנו מנה לעניי עיר אין מביאין ראיה מאותה העיר ואין דנין בדיני אותה העיר, ופרייך ולסלקו בי תרי מנייהו ולדיני, ומשני בספר

בשל אבותיו. מלך אין הדיוט לא, לא נצרכה אלא לשתי תורות, כדתניא וכתב את משנה התורה (שם יז יח) כותב לשמו שתי תורות, אחת שנוכנסת ויוצאת עמו, ואחת שמנחת בבית גנניו וכו'. ובאר, פי הידיעה במציא[ות] השם יתברך צריך שתהי' נוסף על הקבלה שיש לו מאבותיו, פי החוב מטל על כל משפיל לבדק ולחקר עד מקום שיד שכלו מגעת, כמו שלמדו מפסוק (עי' קהלת ז יא) 'טובה חכמה עם נחלה ויתר טוב לראי השמש' וכו'.

וזהו שאמרו אף על פי שהניחו לו אבותיו ספר תורה, שהחכמה היא קבלה בידיו מאבותיו, מכל מקום מצוה לכתב משלו, היא החקירה, כמו שכתוב (משלי ג ג, ד א) 'כתבם על לוח לבך'. ומצוה לכתב משלו, היינו מטוב עינו ושללו. איתביה אב"י מלך אין הדיוט לא, למאן מלכי רבנן (עי' גיטין סב.) צריכין לחקירה זו, אמנם להדיוט תספיק הקבלה. ומשני, לא נצרכה אלא לב' תורות, כי המלך צריך לקשט עצמו וגם לזולתו, וזהו שאמרו אחת שנוכנסת ויוצאת עמו, היינו מה שמקשט אחרים, על דרך (במדבר כז יז) 'אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם'. ואחת שמנחת בבית גנניו, היינו מה שמקשט את עצמו וכו', יעין שם.

ונראה לי שזהו פרוש הפסוק (משלי טו כ) 'משפיל על דבר ימצא טוב'. ורצה לומר מה שהוא מצד הקבלה נקרא דבר, כמו (דה"א' טו טו) 'דבר צוה לאלף דור', וכשהוא משפיל מצד שכלו נוסף על דבר שקבל מאבותיו אז ימצא טוב, וק"ל.

(פתנת פשים, פרשת ויקרא)

רק השירה לחודה כמו תפלין ופרשת סוטה, מכל מקום לא התרה אלא לאותן המלמדים ולא לשארי ישראל, ואם בן איך כתיב אחר כך 'ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם' הלא דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בעל פה, ושירה לחוד אסור להם לכתב דהוה מגלה מגלה שלא התרה אלא להמלמדים, ואם בן [איך] צוה שילמדו לבני ישראל, אלא על פרוץ יש לכל אחד מישראל ספר תורה שכתוב בה השירה:

(דרשות חת"ס לחנוך ס"ת תקב"ז)

מעלת המצוה ורמזיה

עדות שלא נשתכחה אהבת התורה מישראל

'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגו' למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל וגו' כי לא תשכח מפי זרעו' (דברים לא יט). יש לומר הפרוש, במה שכותבים התורה ומעתיקים אותה הוא עדות גמור כי לא נשכח אהבתה מפי זרע ישראל, ועדין חביבותיה גבן, דאלולי בן לא היו מעתיקים:

(דרשות חת"ס לפסח תקפ"ו)

לקבע דברי תורה בלב האדם

במצוות כתיבת ספר התורה על האבנים ביום שעברו את הירדן יש להתבונן. דהנה מצוות כתיבת ספר תורה ליחיד ולמלך היא על קלף וגויל הפא מבעלי חיים, ונשתנה מצוה זאת לכתב על אבנים שהן מיסוד הדומם. ונראה שרמז יש בדבר. פי עגן

תורה כולו עלמא צריכים לו ואמאי קרי ליה עניים דלגבי ספר תורה כולי עלמא עניים נינהו. וכתב בתשובת הרא"ש (כלל ג סי' יג) אם יש עוד ספר תורה בעיר מתרים להעיד ואינם נוגעין בדבר. וקשה הא כל אחד מישראל מחיב לכתב לו ספר תורה ואיך משפחת שלא יהיה ספר תורה בעיר. וצריך לומר ספר תורה של יחיד שכיחי, אבל אנו מבקשים ספר תורה של צבור דוקא, ומשום הכי קאמר תנו מנה לענני עירי ולא תנו ספר תורה, כי ספרי תורה של יחיד יש הרבה, אף אמר תנו מנה לסייעת קבוץ מעות שמקבצין לספר תורה, ולזה כולי עלמא עניים נינהו שהרי אינם יכולים לומר על זה אלא כל אחד צריך לסייעת חברו:

(דרשות חת"ס לחנוך ס"ת תקצ"ה)

מקור המצוה

עקר למוד הרמב"ם הוא מ'שימה בפיהם'

רמב"ם בהלכות ספר תורה כתב 'ועתה כתבו לכם השירה הזאת היינו תורה שיש בה שירה, דהא אין פותבים תורה מגלות מגלות. וצריך עיון לכאורה בתרתי: א. דלמא לעולם שירה לחודיה והתרה לכתב כמו פרשת תפלין ומזוזה ופרשת סוטה. ב. הלא כתיב 'כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל, נמצא לא לישראל צוה לכתב השירה הזאת אלא להמלמדים היינו משה ויהושע או שבט לוי והמה ילמדו לבני ישראל, ומנא ליה שמצוה על כל אחד לכתב ספר תורה.

ויש לומר קשיא מתרצת בחברתה, שהרי לא צוה אלא 'כתבו לכם', וממילא אי שירה

לְעֵלְמִין אֶלָּא בְּמֵלִין דְּאוּרִיָּתָא. וְאַחַר כֵּן שְׁנַזְדַּכְכָּה גַם הַבְּחִינָה הַחִיצוֹנִית שְׂבֻלָב אֵז הִיא רְאוּיָה לְקַבֵּל בְּעֶצְמָה דְּבְרֵי תוֹרָה, וְעַל זֶה נֶאֱמַר 'כְּתִבְתֶּם עַל לוח לְבָב' כְּעֵין כְּתִיבַת סֵפֶר תוֹרָה עַל קֶלֶף הַמַּעֲבָד שֶׁפְּסָקָה זֶה־מָא מִיְנֵיהּ.

כְּתִיבַת סֵפֶר תוֹרָה אָמַר כ"ק אָבִי אֲדומו"ר זְצִלְלָהּ שֶׁהוּא רְמָז לְמַעַן יִקְבְּעוּ דְּבְרֵי תוֹרָה בְּלֵב הָאָדָם כְּעֵינֵן 'כְּתִבְתֶּם עַל לוח לְבָב' (משלי ג, א), עַכְתָּד.

כְּמוֹ הַקֶּלֶף שֶׁצְרִיף עֲבוּד כֵּן אֵין דְּבְרֵי תוֹרָה נִתְפָּסִין בְּלֵב הָאָדָם טָרָם נִפְסָקָה הַזֶּה־מָא מִמֶּנּוּ

קֶלֶף רוּמָז לְחִיצוֹנִיּוֹת הַלֵּב הָאֲבָנִים רוּמָזִין לְנִקְדָּה הַפְּנִימִית שְׂבֻלָב

וְלִפְּי זֶה הַקֶּלֶף הַמַּעֲבָד רוּמָז לְחִיצוֹנִיּוֹת הַלֵּב, שְׂכָמוֹ שֶׁהַקֶּלֶף שְׂמוּצָאוֹ מִבְּעֵלֵי חַיִּים בְּעֵלֵי שְׁנוּי וְתַמּוּרָה, וְיֵשׁ בּוֹ זֶה־מָא, וְרְאוּיָה לְהַפְּסֵק מִמֶּנּוּ הַזֶּה־מָא עַל יְדֵי עֲבוּד, כֵּן הִיא הַחִיצוֹנִיּוֹת שְׂבֻלָב שֶׁהִיא כְּעֵין חֲמֵר הַיּוּלִי כַּנ"ל. אָבֵל לְנִקְדָּה הַפְּנִימִית שְׂבֻלָב שְׂבֻלָתִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִתְקַלְקַל וְאֵין בָּהּ זֶה־מָא מִצַּד עֶצְמָה, לְזוֹ רוּמָזִין הָאֲבָנִים. וְלִזֶּה בָּאָה הַמַּצְוָה אֲשֶׁר בְּרֵאשִׁית בּוֹאֵם לְאַרְץ, בַּיּוֹם אֲשֶׁר יַעֲבֹרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן, יִכְתְּבוּ אֶת הַתּוֹרָה עַל הָאֲבָנִים כַּנ"ל, רוּמָזֵת לָמָּה שֶׁהָאָדָם בְּרֵאשִׁית מַעֲשֵׂיו יִתְפָּסוּ דְּבְרֵי תוֹרָה בְּנִקְדָּה הַפְּנִימִית שְׂבֻלָב, אֶף שֶׁעֲדִין אֵין נִתְפָּסִים בְּבְחִינֹת חִיצוֹנִיּוֹת:

(שם מִשְׁמוּאֵל, כִּי תִבֵּא תַרְע"א)

לְגַרְם חֲבוּר הַתּוֹרָה עִם גּוּף הָאָדָם

יֵשׁ לְפָרֵשׁ הָאֵ דְּבִש"ס גִּטִּין (ו.) כְּעֵינֵן אִם כּוֹתְבִין מְגִלָּה לְתִינּוֹק לְהַתְּלַמֵּד בָּהּ, אֵין כּוֹתְבִין מְאִי טַעְמָא לְפִי שְׂאִין כּוֹתְבִין. נִרְאֶה דְּעֵינֵן כְּתִיבַת סֵפֶר תוֹרָה עַל קֶלֶף, רְמָז שֶׁיִּתְחַבְּרוּ דְּבְרֵי תוֹרָה עִם גּוּף הָאָדָם הַבְּהִמִי, וְזֶה פֶּעַל דְּמִיּוּנֵי וּסְגֻלָּה לְגַרְם חֲבוּר הַתּוֹרָה

וְהִנֵּה הַקֶּלֶף צְרִיף עֲבוּד וְאִם כְּתִבַּת עַל קֶלֶף שְׂאִינוּ מַעֲבָד פְּסוּל, וְזֶה רְמָז שְׂאִין דְּבְרֵי תוֹרָה נִתְפָּסִין בְּלֵב הָאָדָם טָרָם נִפְסָקָה הַזֶּה־מָא מִמֶּנּוּ. אֶף אֵיךְ תִּפְּסֵק הַזֶּה־מָא מִלֵּב הָאָדָם טָרָם יִתְפָּסוּ בּוֹ דְּבְרֵי תוֹרָה, כִּי בְּלִי תוֹרָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁר שֶׁתִּפְּסֵק הַזֶּה־מָא מִיְנֵיהּ, וּבַזֶּהר הַקְּדוּשׁ (ח"ג ע"ב) לֹא אֶתְדַכִּי בַר נֶשׁ לְעֵלְמִין אֶלָּא בְּמֵלִין דְּאוּרִיָּתָא.

אֶךְ הִנֵּה בְּלֵב הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נִמְצְאוֹת שְׂתֵי בְּחִינֹת, הַיְיָנוּ הַנִּקְדָּה הַפְּנִימִית שְׂבֻלָב שְׂנִקְרָאת בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה וְהִיא מְשֻׁמֶת מִמַּגַּע נְכָרִי וְשֵׁם מְשַׁכֵּן הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית, וְהַבְּחִינָה הַשְּׁנוּיָה הִיא הַחִיצוֹנִית שְׂבֻלָב שֶׁהִיא כְּמוֹ חֲמֵר הַיּוּלִי מוֹכְנֵת לְקַבֵּל כָּל הַצּוּרוֹת, וּבְחִינָה הַזֹּאת צְרִיכָה עֲבוּד שֶׁתִּפְּסֵק הַזֶּה־מָא מִמֶּנּוּ שֶׁתִּהְיֶה רְאוּיָה לְקַבֵּל קְדוּשָׁה אֱלֹקִית. וְעֲבוּד זֶה הוּא עַל יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה וְעֵסֶק הַתּוֹרָה וּמְצוּוֹתֶיהָ, שְׁנַתְּחִזְקָה הַנִּקְדָּה הַפְּנִימִית עַד שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ הָאָרֶה לְבְּחִינָה הַחִיצוֹנִית שְׂבֻלָב לְזַכָּה וּלְטַהֵרָה, אָבֵל שֶׁתִּתְפָּס הַתּוֹרָה בְּבְחִינָה הַחִיצוֹנִית שְׂבֻלָב טָרָם הִטְהַרָה וְהַזְדַּכְּכָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁר. וְעֵסֶק הַתּוֹרָה בְּרֵאשׁוֹנָה נִתְפָּס רַק בְּפְנִימִיּוֹת שְׂבֻלָב, וְזֶה פְּרוּשׁ דְּבְרֵי הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ לֹא אֶתְדַכִּי בַר נֶשׁ

שֵׁכַר הַמִּצְוָה וּסְגֻלוֹתֶיהָ

תקנון מדת היסוד

נִרְאָה לִי דְסִימְנָא מִלְתָּא הוּא מַה שְּׁנִדְמָן לְבַעֲלֵי הַטּוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּךְ לְכַתֵּב מִצְוָה זֹה בְּסִימָן ע"ר [וכו'], וּמִצְוָה זֹה הוּא תְקוּן לְחֻטָּא עַר הַנִּקְרָא רַע, וּכְמוֹ שְׁנֵאמַר (בראשית לח ז) 'וַיְהִי עַר וְגו' רַע' וְגו' וְכַנּוּדָע בְּזִהָר (ח"א קפו'): דְּבַעֲוֹן זֶה נִקְרָא רַע, וְהוּא מִי שְׂאִינוּ חֲפִץ בְּקִיּוּם הַמִּין לְהַשְׁאִיר זָרַע בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְתַקּוּנוֹ הוּא בְּמִצְוֹת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה וְתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה שֶׁהוּא הַקִּיּוּם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְתוֹלְדוֹת הַרוּחָנִיּוֹת, וְזֶהוּ תְקוּן הַיִּסּוּד כִּי כָּל כְּתִיבָה הוּא בִּיסוּד דְּדִכּוּרָא שֶׁהוּא הַקְּלָמוֹס הַכּוֹתֵב וַיִּסּוּד דְּנוֹקְבָא הוּא הַנִּזְרֵי הַמְקַבֵּל הַכְּתִיבָה, וְזֶהוּ הַמִּצְוָה הַאֲחֵרוֹנָה שֶׁהוּא הַתְקוּן אַחַר הַקְּלָקוּל, וּבְאַחֲרִית יְמָיו לְשִׁכְבֵּר עֶבֶר מַה שְּׂעֵבֵר ה' יתְבַרַךְ יְהִיב עֲטִין בְּכוֹלָה דְּלֵא יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח:

(מחשבות חרוץ אות טו)

הכותב ספר תורה וגם לומד לשמה יבוא
לשלמות

בַּתּוֹרָה יֵשׁ תְּרִי"ג מִצְוֹת, שֶׁסָּ"ה לֹא תַעֲשֶׂה וְרַמ"ח מִצְוֹת עֲשֶׂה, וּבְאֲדָם יֵשׁ רַמ"ח אֲבָרִים וּשְׁסָ"ה גִּידִים, וּכְמוֹ שְׂאָם בַּתּוֹרָה חֲסֵר אוֹת אַחַת פְּסוּלָה, כְּמוֹ כֵּן אִם חֲסֵר בְּאֲדָם מִצְוָה אַחַת אֵינּוּ בְּשִׁלְמוֹת, אִךְ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה יְכוּל לְבֹא לְשִׁלְמוֹת כְּשִׁלּוּמֵי לְשִׁמָּה. וְלִכֵּן מִי שֶׁכּוֹתֵב הַתּוֹרָה וְלוֹמֵד גַּם בְּנֵי בְּזוּת זֶה מְסַיֵּעַ לוֹ ה' שֶׁיְבֹא לְשִׁלְמוֹת:

(עירון קדישיו ערך תורה)

עַם גּוֹף הָאָדָם, עַל דְּרָף שְׂאָמְרוּ (קידושין ל:) בְּרֵאִתִּי יֵצֵר הָרַע בְּרֵאִתִּי לוֹ תּוֹרָה תְּבַלִּין, שֶׁהַתּוֹרָה פּוֹעֶלֶת גַּם עַל הַגּוֹף הַחֲמָרִי שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע פְּיֹדוּעַ. וּבְאֲבוֹת דְּרַבִּי נֶתָן (פכ"ד ה"ד) שִׁיְהִיו דְּבָרֵי תּוֹרָה נְבִלְעִין בְּדַמּוֹ, הוּא גַּם בֵּן פְּנִ"ל, כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ הַשְּׂפֵלָה מֵהִיְסוּדוֹת, עֵין בְּרֵאשׁ סֵפֶר שְׁעָרֵי קִדְשָׁה לְהַרְבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, וְעַקֵּר הָרִצּוֹן שִׁיְהִיו דְּבָרֵי תּוֹרָה פּוֹעֲלִים לְזַכֵּךְ גַּם אֶת גּוֹף הָאָדָם וְחֲמָרוֹ. וְזֶה כְּשִׁיְכַתֵּב כָּל הַתּוֹרָה, אֲבָל לְכַתֵּב מְגֵלָה אַחַת בְּלִבָּד אֵין כּוֹתְבִין, מִפְּנֵי שְׂאִין לְהֵן סְגֻלָּה הַנִּ"ל שִׁיְהִיו כּוֹתְבִין דְּבָרֵי תּוֹרָה עַל גּוֹף הָאָדָם:

(א"ר צ"ב א"מ תרפ"ו)

למוד מספר תורה לעבודת האדם

כְּמוֹ הַכּוֹתֵב סֵפֶר תּוֹרָה צְרִיף מְקַדֵּם לְעַבֵּד קֶלֶף מְדַבֵּר גְּשָׁמִי מַעוֹר בְּהִמָּה לְעִשׂוֹת בְּתַחֲלָה כְּלֵי שְׂמִשְׁרָה הַאוֹתִיּוֹת עֲלִיהֶן כִּי אֲנַחְנוּ מְגַשְׁמִים לְכֹף אָנוּ צְרִיכִים כְּלֵי מְגַשָּׁם לְהַשְׁרוֹת הַקִּדְשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה עָלֵינוּ, וְאַחַר כֵּן צְרִיף לְעִשׂוֹת עֲמוּדִים לְסֵפֶר תּוֹרָה הַנִּקְרָא עֵץ חַיִּים עַל שֵׁם 'עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ' (משלי ג יח), עַל שֵׁם שְׂבַעְבוֹרֵן אָנוּ מְחִזְקִין אֶת הַאוֹתִיּוֹת, כֵּן צְרִיף הָאָדָם הָעוֹבֵד אֶת ה' לְעִשׂוֹת כְּלֵי בְּכָל דְּבָר הֵן מִשָּׂא וּמִתֵּן הֵן בְּשָׂא דְּבָרֵי עוֹלָם הַזֶּה הַהִתְקַרְחִים כִּי זֶה נִקְרָא לְמַחְזִיקִים בָּהּ כִּי עֲבוֹר זֶה יִתְקַים הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ אִם אֵין קָמַח אֵין תּוֹרָה (אבות פ"ג מ"ז), אִךְ יְהִי הַכֹּל לְעַבּוּדוֹתוֹ יִתְבַרַךְ שְׁלֵא יַעֲשֶׂה בְּשִׁבִיל עֲצָמוֹ כְּדִרְף הַשּׁוֹטִים וְהַרְשָׁעִים:

(מאור עינים, חקת)

